

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnikiem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł.
OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 łam. 35 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 łam. 10 gr. W numerach świątecznych, oraz z prowincji o 25% drożej, zagraniczne o 50% drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80.187.

DO Nr. DZISIEJSZEGO ZAŁĄCZAMY NASZ BEZPŁATNY DODATEK NIEDZIELNY p.t. „ŻYCIE” Nr. 42.

KUPLOS
18 PAŃSTWOWEJ LOTERJI KLASOWEJ
w kolekturze K. GORZUCHOWSKIEGO
ZAMKOWA 9
gdzie padły duże wygrane w V klasie

CENA losu 40 zł.
1/4 20
1/2 10

Zamawiam losów
Konto pocztowe Nr. 80365
1683—0

Otwarcie sesji sejmowej.

Pierwsze posiedzenie Sejmu.

WARSZAWA 31.X. (Pat.) Dziś o godz. 16 m. 15 rozpoczęło się XXVI posiedzenie Sejmu. Na ławach ministerjalnych zasiadło szereg ministrów z prezesem Rady Ministrów profesorem Bartlem na czele oraz wyżsi urzędnicy resortów ministerjalnych. Przed porządkiem dziennym marszałek Daszyński odczytał dekret Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o zwołaniu sesji Sejmu

i na tej podstawie otworzył posiedzenie. Następnie marszałek doniósł o zmianie rządu, dokonanej podczas nieczynności Sejmu, zawiadomił Izbę, że wpłynęły wnioski sądów o wydanie kilku posłów, wreszcie podał do wiadomości Izby, że posłowie Anusz (B. B.), Gołuchowski (B. B.), Michalek (Klub Narodowy), Bronisław Pieracki (B. B.) złożyli mandaty poselskie

sów naszej waluty. Muszę z całą stanowczością wystąpić przeciwko metodom tego rodzaju. Walucie naszej nie może grozić żadne niebezpieczeństwo. (?) Instytucja emisyjna w miarę kurczenia się swego pokrycia może zmniejszać odpowiadając obieg swych banknotów w drodze restrakcji kredytowych i o ile funkcjonuje prawidłowo, nie dopuści nigdy do zachwiania się waluty.

rza do etatyzmu oświadczam, że etatyzm nie tylko nie jest celem polityki rządowej, lecz odwrotnie w rządzie jesteśmy zgodni, że przyszłość Polski leży w rozwoju inicjatywy prywatnej.

Kończąc niniejsze przemówienie uważam za swój obowiązek dać jeszcze raz wyraz przekonaniu, które niejednokrotnie wypowiedziałem, że aczkolwiek zostały założone fundamenty dla naszego rozwoju ekonomicznego, to jednak dalecy jesteśmy od dobrobytu. Tworzenie dobrobytu wymaga szeregu lat planowych wysiłków opartych na współpracy rządu i społeczeństwa wysiłki się nad wytworzeniem niesamowitej atmosfery uprzedzeń, nieżyczliwej krytyki, nie przebiegającej w sferach i nadmiernej a niewykonalnych żądań.

Pierwsze czytanie prelimitarza budżetowego.

Izba przystąpiła do pierwszego punktu porządku dziennego mianowicie do pierwszego czytania prelimitarza budżetowego na okres

od dnia 1 kwietnia 1929 roku do 31 marca 1930 roku. Z kolei za brął głos p. minister Skarbu Czechowicz

Mowa ministra Czechowicza.

Przedłożył Wysokiej Izbie prelimitarz budżetowy na rok 1929/30 wynosił po stronie dochodów 2,809 milionów, po stronie zaś wydatków 2,802 miliony. Przy porównaniu ze stroną rozchodową budżetu tegorocznego konstataujemy wzrost, wynoszący 128 milionów, czyli około 5%.

Dodatki dla urzędników.

pomyślny stan wpływów budżetowych umożliwił regularne wypłacenie funkcjonariuszom państwowym dodatku w granicach udzielenego rządowi w ustawie skarbowej upoważnienia, dał możliwość prelimitowania tych dodatków na rok przyszły. Dalsza praca bytu urzędników państwowych z natury rzeczy zależna będzie od dalszego pomyślnego rozwoju źródeł dochodowych państwa.

Deficytowy bilans handlowy.

Nie możemy jednak zamykać oczu na niebezpieczeństwo deficytowego bilansu handlowego. Rząd udzielił na ten temat szczególnych wyjaśnień na komisji budżetowej.

Etatyzm.

Wbrew urabianej przez pewien odłam prasy opinii, że rząd zmie-

Dalszy ciąg posiedzenia.

Po przemówieniu ministra, marszałek zapowiedział, iż obrady nad budżetem prowadzone będą na jednym z najbliższych posiedzeń Sejmu, poczem Izba przystąpiła do dalszych punktów porządku dziennego. W pierwszym czytaniu odesłano do właściwej komisji szereg projektów ustaw ratyfikacyjnych i innych. Następnie po referacie posła Libermanna

(PPS.) przyjęto ogromną większością poprawki Senatu do projektu ustawy o zabezpieczeniu powództwa i o egzekucji przeciwko związkom komunalnym w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie. Resztę porządku dziennego odłożono do następnego posiedzenia, które marszałek wyznaczył na wtorek 6 listopada o godz. 3-sj.

Wniosek o rewizji Konstytucji.

Wśród zgłoszonych wniosków znajduje się także wniosek klubu BB. w sprawie rewizji konstytucji. Wnioskodawcy wychodzą z założenia:

- 1) że Sejm obecny jako drugi z rzędu wybrany na zasadzie obowiązującej konstytucji, władny jest w myśl art. 125 ust. 3 ustawy konstytucyjnej z dnia 17 marca 1921 r. podać rewizji tę ustawę własną uchwałą i że udzielenie obecnemu Sejmowi nadzwyczajnych pełnomocnictw rewizyjnych miało na celu stworzenie konstytucyjnej możliwości wprowadzenia do ustawy z dnia 17 marca 1921 r. zmian opartych na doświadczeniu zdobytym w okresie ubiegłym;
- 2) że obowiązująca ustawa konstytucyjna w swych zasadniczych treściach nie zapewnia państwu trwałych podstaw sprawnego ustawodawstwa;
- 3) że w szczególności zagadnienia z zakresu uprawnień władzy wykonawczej i jej stosunku do władzy ustawodawczej nie zostały rozwiązane w konstytucji dnia 17 marca 1921 roku w sposób zadawalający;

4) że zwłaszcza zachodził potrzeba wzmocnienia władzy Prezydenta Rzeczypospolitej, aby zapewnić państwu trwałą i silną władzę wykonawczą, zdolną do twórczej pracy oraz wolną od zewnętrznych wpływów ugrupowań partyjnych.
Z powyższych względów, wnioskodawcy wnoszą, aby Sejm uchwalił racyli:
„Sejm na podstawie art. 125, ust. 3 ustawy konstytucyjnej, z dnia 17 marca 1921 roku, przystępuje do rewizji konstytucji i poleca komisji konstytucyjnej, aby przed wpływem miesiąc, złożyła sprawozdanie, co do mających się zaproponować zmian ustawy konstytucyjnej.”
Na tem posiedzenie zamknięte.

Co zapowiada komisja królewiecka.

BERLIN 31.X. (Pat.) „Kreuzzeitung” w obszernej depeszy swego korespondenta kowieńskiego donosi, że kowieńskie koła polityczne nie przywiązują żadnym większych nadziei, do konferencji królewieckiej i spodziewają się również bez wyniku. Korespondent podkreśla, że Litwa przez swoje wytrwale podtrzymywanie roszczeń prawnych w sprawie Wilna try-

umfuje do pewnego stopnia, przynajmniej jednak jednocześnie z drugiej strony, że dalsze nieustępliwe stanowisko Litwy, może doprowadzić do niezbyt pożądanego dla Litwy skutku, w postaci zbadania całej sprawy przez rzeczoznawców Ligi Narodów, które może doprowadzić do tego, że Litwa wypuści ze swych rąk inicjatywę. Wysłoby to tylko na korzyść Polse,

Zamach czy manifestacja?

PRAGA, 31.X. (Pat.) Dziś rano o godz. 10 ukraińiec Tadeusz Mikołaj Pasiuk absolwent gimnazjalny, z powiatu Kołomyje, rzucił pod drzwiami konsulatu polskiego butelkę z płonącą benzyną, oraz uciekając wystrzelił z rewolweru do wchodzącego właśnie do konsulatu konsula dr. Lubaczewskiego, na szczęście nie trafiając. Pasiuk został natychmiast

przez policję aresztowany. Oświadczył on, że występując przeciwko osobie przedstawiciela Polski chciał dokonać aktu zemsty na nienawistnym państwie polskiem. Pasiuk nigdy nie był w konsulacie, gdzie był całkowicie nieznan. Należy więc przypuszczać, że w danym wypadku chodzi nie o zemstę osobistą, lecz o demonstrację o charakterze politycznym.

Z ostatniej chwili.

— W związku z podpisaniem protokołu o arbitrażu, związek zawodowy transportowców odwołał strajk robotników portowych w Gdyni.

— Prymas Polski ks. kardynał Hlond przybył do Wenecji, gdzie zatrzyma się dzień jeden, poczem wyjedzie do Rzymu.

— W czwartek w całej Nadrenji i okręgu Ruhry rozpoczęło się obywatelskie manifestacje

metelowym, który obejmie około 220.000 robotników.

— Zeppelin w drodze powrotnej z Ameryki przeleciał nad Francją.

— Na komisji prawa karnego w Reichstagu niemieckim, uchwalała większością głosów znieślenie kary śmierci.

— Z dniem 1 listopada wchodzi w życie na obszarze w m. Gdańska taryfa kolejowa ujednotojniona z taryfą polską.

CZEKOLADKI
„Danusia”, „Złota” i „Owocowa”
fabryki
A. Piasecki w Krakowie
Są wysmienite.
Żądać wszędzie!

DZIS

każdy kulturalny dom
prenumeruje i czyta
KSIĄŻKI
BIBLIOTEKI-DOAW-POLSKIEGO

KWARTALNIE 9 TOMÓW ZA ZŁ. 6.50 GR.
WARSZAWA-CHYLINA 61 P. K. O. 9774.

Od dziś codziennie
w restauracji „BACHUS” Mickiewicza 11
rewja humoru i tańca
z udziałem
HENIA DOMAŃSKIEGO
ulubienią całej Polski.
Początek atrakcyj kabaretowych o 11.30.
1151—0

Posiedzenie Sejmu.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym o godz. 4-ej po południu przy wielkim udziale publiczności i posłów — rozpoczęły się obrady 3 sejm. Po przemówieniu Marszałka Daszyńskiego, wszedł na trybunę minister skarbu Czechowicz, który wygłosił bliskie 3 godzinne ekspoz. utrzymana w bardzo optymistycznym nastroju. Na ławach rządowych zasiadli wszyscy ministrowie, z wyjątkiem Piłsudskiego i Moraczewskiego. Niestety akustyka sali sejmowej, pomimo szeregu prac inwestycyjnych, przeprowadzonych w czasie wakacji, w dalszym ciągu fatalna. Słów ministra i marszałka Daszyńskiego nie można było zrozumieć.

Wnioski Klubu Narodowego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Klub Narodowy w dniu wczorajszym wniósł szereg interpelacji i wniosków, między innymi wniosek w sprawie zmiany dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 lutego 1927 r. w sprawie Ustawy o ustroju sądów powszechnych. Wniosek dąży do zniesienia tej ustawy, szczególnie punktu o usuwalności sędziów. Ponadto złożono do łaski marszałkowskiej wniosek w sprawie szycan, stosowanych przez b. wojewodę Borkowskiego w stosunku do Obozu Wielkiej Polski w województwie lwowskim.

Posiedzenie klubu „Piasta”.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym odbyły się posiedzenia kilku klubów sejmowych. Największą sensację wywołało posiedzenie Klubu „Piasta”. Na posiedzeniu tem, kilku posłów z p. Michalskim na czele, usiłowało przelać łopór większości klubu i wprowadzić politykę popierającą Rząd.

Konferencja.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym w godzinach wieczornych, po ukończeniu posiedzenia Sejmu, premier Bartel udał się na Zamek, gdzie został przyjęty przez Prezydenta Rzeczypospolitej i odbył z nim blisko 3 godzinną konferencję.

Ustawa samorządowa.

(Tel. od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowuje obecnie projekt ustawy samorządowej, dla gmin, miast i powiatów. Ustawa ta jest utrzymana w duchu bardzo liberalnym. Ministerstwo przyspieszyło opracowanie projektu by mógł on wpłynąć do Sejmu jeszcze w ciągu bieżącej sesji Sejmowej

Historja posła Tokarnickiego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Posł Tokarnicki, który, jak wiadomo, wystąpił niedawno ze Stronictwa Chłopskiego, zgłosił akces do BBWR. Na wczorajszym posiedzeniu Klubu BB. postanowiono posła Tokarnickiego nie przyjmować. Szuka on teraz podobno nowego przydziału partyjnego.

Wyjazd na konferencję królewiecką.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu dzisiejszym wyjeżdżają na konferencję do Królewca radca Ministerstwa Spraw Zagranicznych p. Perkowski, oraz kierownik referatu prasowego p. Litauer. Reszta delegacji z ministrem Spraw Zagranicznych p. Zaleskim na czele wyjeżdża do Królewca w sobotę w godzinach popołudniowych.

Ilość weksli.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w miesiącu wrześniu było w obiegu 228.570 weksli na cenę 44,869,000 zł., w miesiącu sierpniu obieg weksli wynosił 229,341 na sumę 47,522,000 zł.

Wyjazd min. Moraczewskiego.

(Tel. od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Minister Robót Publicznych Jędrzej Moraczewski w dniu wczorajszym wyjechał do Katowic na kongres P. P. S. frakcji rewolucyjnej.

Posiedzenie komisji zagranicznej.

(Tel. od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu 9 listopada zostało naznaczone pierwsze posiedzenie sejmowej komisji zagranicznej.

„Choroba” p. Stpicyńskiego.

(Tel. od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym w jednym z Sądów Pokoju w Warszawie miała być rozpatrywana sprawa redaktora „Głosu Prawdy” p. Wojciecha Stpicyńskiego, oskarżonego o zniewagę w druku przez posła Kiernika. Oskarżony na rozprawę się nie stawił. obrońca jego przedstawił sądowi świadectwo lekarskie, w którym zaznaczono, że oskarżony jest obłożnie chory i ma silnie podwyższoną temperaturę. Na wniosek obrony sprawa została odłożona. Jest to zwykła metoda Stpicyńskiego. Niezwykle charakterystyczny jest fakt, że red. Stpicyński, „obłożnie chory”, wyjeżdża przeciw w dniu jutrzejszym na konferencję do Królewca.

Umiedzynarodowienie Odry.

LONDYN 31.X. (Pat.) Przedstawiciele Anglii, Francji, Niemiec, Danii, Szwecji i Czechostawacji z jednej strony oraz Przedstawiciele Polski z drugiej podpisali dziś po

południu kompromis w sprawie przekazania do rozstrzygnięcia trybunału haskkiego sporu o kompetencjach terytorjalnych między narodowej komisji dla rzeki Odry.

Zeppelin wraca do Europy.

NOWY YORK 31.X. (Pat.) Według otrzymanych tutaj wiadomości ze statku holenderskiego „Westerlid”, statek ten o godz. 0 m. 15 według czasu Greenwich widział „Zeppelina” przelatującego w miejscu znajdującym się pod 48° 47' szerokości północnej

i 22° 3' długości zachodniej. Miejsce to znajduje się mniej więcej o 1000 klm. na zachód od południowo zachodniego wybrzeża Irlandji. „Zeppelin” skierował się na południowo-wschód przy dobrej pogodzie.

